

Europees parlement met ambitieuze plannen voor jonge boeren en tuinders

Groene Kring werkt via CEJA sinds geruime tijd actief mee aan een nieuw rapport over de toekomst van de jonge landbouwers in het kader van de lopende hervormingen in het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). In het rapport houdt het Europees Parlement (EP) rekening met de doelstellingen van de Lissabonstrategie om van Europa tegen 2010 de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie ter wereld te maken. Het EP neemt ook de strategie van Göteborg in overweging als prioriteit. Deze laatste zegt dat jonge landbouwers een fundamentele rol kunnen spelen in het concurrentievermogen en de duurzaamheid van de Europese economie.

EP kiest voor de toekomst

Het EP is overtuigd van de noodzaak van een multifunctionele aanpak en, in het bijzonder, van een steunbeleid voor jonge landbouwers. Zo wil men bijkomende inspanningen leveren om de opleiding van jonge landbouwers op het vlak van bedrijfsbeheer te bevorderen. Jonge landbouwers geven een blijk van grote voortvarendheid in de besluitvorming en zijn bereid om risico's te nemen en krachten te bundelen vanuit de idee dat ze elkaar kunnen aanvullen, aldus het EP. Jonge landbouwers maken uiterst innoverende planningskeuzes naast de gebruikelijke landbouwmethoden. De verjonging onder de eigenaars van landbouwbedrijven is één van de uitdagingen voor de EU. Bovendien is het EP zich heel goed bewust van de additionele problemen waarmee jonge landbouwers te kampen hebben. Men heeft het over de hoge installatiekosten, hoge schuldenlasten, te weinig beschikbare bedrijven en te weinig specifieke opleiding naast de bijkomende verantwoordelijkheden door het GLB zoals milieu, dierenwelzijn, voedselveiligheid en landschapsbeheer. 92% van het grondgebied van de EU bestaat uit plattelandgebieden terwijl evenveel mensen in de stad leven als op het platteland. Het EP bestempelt de generatievernieuwing als onontbeerlijk om de hoge kwaliteit van de Europese voedingsmiddelen, de voedselveiligheid en de zelfvoorziening ook in de toekomst te behouden. Zo wordt ook opgemerkt dat de voornaamste voorwaarde voor de verjonging van de landbouw te maken heeft met de toegang tot de landbouwgrond, rekening houdende met de hoge kostprijs ervan. Als je deze uitgangspositie leest van het EP lijkt het wel of ze de problemen van de jonge landbouwers heel goed begrepen hebben. Laten we nu kijken of ze de oplossingen die Groene Kring via CEJA heeft voorgesteld ook weerhouden hebben.

Inzetten op kwaliteit

De Europese Commissie (EC) wordt opgeroepen door het EP om voorstellen te formuleren betreffende de invoering van een Europees kwaliteitsmerk, dat ervoor zal zorgen dat de consumenten gemakkelijk kunnen herkennen welke producten in overeenstemming met de strenge Europese milieu-, dierenwelzijns-, en veiligheidsnormen zijn geproduceerd. Daarenboven merkt het EP op dat in de context van de kwaliteit, naar een verscheidenheid van productiemethoden en producten moet gestreefd worden. Het succes van landbouwproducten met een beschermde geografische aanduiding of keurmerken blijven een sleutelelement. Het EP wijst er nogmaals op dat de maatregelen voor plattelandontwikkeling rechtstreeks gericht moeten zijn op de landbouwers. Er wordt gevraagd naar gelijkheid van sociale rechten voor mannelijke en vrouwelijke landbouwers alsook naar de noodzakelijke structuren op het platteland (kleuterscholen, kinderdagverblijven, opvangmogelijkheden). Essentieel is dat het EP pleit voor de versterking van de communautaire preferentie die de Europese consument gezondheids- en

milieukwaliteit garandeert van de producten die ze kopen en om de Europese landbouwers die moeten concurreren, met derde landen die niet aan dezelfde sanitaire, milieu- en sociale normen voldoen, te compenseren. Het opnemen van 'non-trade concerns' zoals eerder weergegeven bij het uitonderhandelen van een WTO akkoord is hierbij van cruciaal belang voor het EP.

Inzetten op vestigingsmogelijkheden

Het EP vraagt om het bedrag van de vestigingspremie te herzien, aangezien het sinds de invoering van de premie ongewijzigd is gebleven en niet meer aan de behoeften van de landbouwers aangepast lijkt te zijn. Eén van de bindende maatregelen in het plattelandsontwikkelingsprogramma zou steun aan jonge landbouwers moeten worden, met in het bijzonder een verhoging van de bedragen van de vestigingspremies. Men wil dus hoger gaan dan de 55 000 euro en zelfs de termijn om aan de normen te voldoen uitbreiden van drie naar vijf jaar. Men gaat zelfs zover dat het EP er op wijst dat steun voornamelijk gericht moet zijn op starters en niet op uittreedende landbouwers. Het EP roept de EC en de lidstaten op om de gepaste aandacht te besteden aan steun en subsidies daar ze vaststellen dat jonge landbouwers investeringssteun en rentesubsidie als de meest effectieve middelen zien ter stimulering van hun ondernemerschap. Zo vraagt het EP in het kader van de steunregeling voor de vestiging van jonge landbouwers dat er maatregelen genomen worden die hen ondersteunen, begeleiden en adviseren. De doelstelling is het aantal succesvolle vestigingen te doen toenemen en tegelijkertijd het aantal gevallen van beëindiging of zelfs faillissement te beperken of zelfs volledig weg te werken.

Dossier pensioenboeren als handleiding

Er wordt gevraagd naar een onderzoek op het effect van de productierechten, de bedrijfstoelageregeling en het recht op vestigingspremie van jonge landbouwers aangezien al deze maatregelen regelmatig conflicten tussen generaties veroorzaken. Dit leidt tot een moeilijkere toegang tot deze rechten voor jongeren die zich in de landbouwsector willen vestigen. De suggestie aan de EC is om hieruit conclusies te trekken bij het verder ontwikkelen van het toekomstige GLB teneinde meer mogelijkheden te geven aan jongeren die zich willen vestigen. Dit is nu net wat Groene Kring al jaren vraagt in het dossier pensioenboeren... Het spreekt voor zich dat ook het EP opmerkt dat landbouwers die niet meer tot de categorie jonge landbouwers behoren maar op middellange termijn nog actief zullen zijn en eveneens voor nieuwe uitdagingen staan, niet benadeeld mogen worden. Het EP is de mening toegedaan dat de nationale vervroegde pensioenregeling alleen van toepassing zou mogen zijn wanneer het bedrijf van de landbouwer die met pensioen gaat door een jonge landbouwer wordt overgenomen, of dat de landbouwer die in dat geval zijn bedrijf overlaat een hoger pensioen ontvangt.

Grond als centraal probleem

Heel wat maatregelen handelen over het effect van de grondkwestie op de vestigingsmogelijkheden van jonge landbouwers en vragen om stil te staan bij de sterk stijgende grondprijzen dat deels te wijten is aan de stedelijke druk en de speculatie. Het EP beveelt aan om instrumenten te ontwikkelen die het mogelijk maken om bij de overdracht van landbouwgrond prioriteit te geven aan de jonge, zich vestigende landbouwers. Er wordt steun gevraagd voor de aankoop met uitstel van betaling van gronden, een mechanisme voor geleidelijke vestiging en het verhuren van een gedeelte van de landbouwgronden. Het EP is van mening dat de kwestie van het behoud van landbouwgrond nauw verbonden is met die van de vestiging van jongeren in de landbouw en dat er een beleid moet worden ingevoerd dat het mogelijk maakt om bij de toekenning van gronden voorrang te geven aan beginnende landbouwers. De EC wordt verzocht om verslag uit te brengen over de problematiek van landbouwgrond bij de overname van landbouwbedrijven door jonge landbouwers.

Onderzoek en opleiding

Het EP is van mening dat de uitwisseling tussen de wetenschap en de gebruikers ervan absoluut noodzakelijk is om ervoor te zorgen dat de onderzoeksresultaten in de praktijk worden gebracht. Zo vraagt het EP ook dat het onderzoek een antwoord kan bieden op de behoeften van de landbouwsector. Europese landbouwers moeten gemakkelijker toegang krijgen tot onderzoeksresultaten en de nieuwste productiewijzen en –middelen. Bijkomend roept het EP op tot een betere coördinatie van het onderzoek

op nationaal en Europees niveau. Het EP moedigt programma's aan die de mobiliteit van jonge boeren binnen de EU bevorderen. Zo wijst het EP in het bijzonder op de noodzaak om instrumenten te ontwikkelen die hen in staat stellen om hun bedrijf voor de duur van een opleiding te verlaten. Het EP merkt op dat het voor de bedrijfsleiders van morgen, die gaan moeten voldoen aan de hoge eisen die hun gesteld worden, noodzakelijk is om buitenschoolse onderwijsvormen systematisch uit te breiden. Zo moet ook de doeltreffendheid naar de landbouwers verhoogd worden voor zowel economische als milieutechnische kennis.

Europese commissie krijgt werk

De EC wordt opgeroepen om een onderzoek te verrichten naar de doeltreffendheid en de toegevoegde waarde van de verschillende nationale en Europese maatregelen gericht op de jonge landbouwers en hierover te rapporteren voor 1 juli 2009. Men is van mening dat het ondernemerschap van jonge landbouwers door de invoering van transparante, vereenvoudigde en minder logge regelgeving moet worden ondersteund, alsook door een verlaging van de hieraan verbonden kosten. Er wordt gevraagd om nieuwe fiscale maatregelen te ontwikkelen om jonge landbouwers de last te helpen dragen van de rente die ze na de aankoop van hun landbouwbedrijven moeten afbetalen. In het kader van de hervorming van het GLB worden hiervoor speciale maatregelen verwacht van de EC. Zo wordt er ook gevraagd naar nog betere communicatie naar de consument zodat hij heel goed weet wat de diensten zijn die de landbouw levert aan de maatschappij.

Groene Kring verwacht resultaten

De analyse van het EP leert ons dat men tot op het hoogste niveau zich zeer goed bewust is van de problemen waar de landbouwers van morgen mee te kampen krijgen. Groene Kring ziet heel wat van zijn actiepunten naar voor komen in het rapport van het EP. Ik wil dan ook in naam van alle Vlaamse jonge landbouwers de betrokken Europarlementariërs van de commissie landbouw danken voor hun inzet voor de jonge boeren. Door voorbereidende bedrijfsbezoeken en vergaderingen hebben we de bekommernissen van de landbouw van morgen kunnen duiden. Groene Kring zal nu van zowel het Europese, nationale als het regionale niveau concrete actiepunten verwachten zodat verder tegemoet gekomen wordt aan de verwachtingen van de toekomstige generatie land- en tuinbouwers.